

Altersgrænsen. Noget andet er, at Forholdene for Vinterhalvaarets Vedkommende kunne være af den Natur, at det kan have Betænkkeligheder at lade et Barn i denne Alder færdes mellem Hjemmet og Skolen ad en længere Stolevej, muligvis uden at der er Lejlighed til at give det den fornødne Ledagselse; med disse sidste Forhold for Dje har man derfor i Forslaget optaget en Bestemmelse om, at Skolekommissionen, naar Barnet fylder 7 Aar i Vinterhalvaaret, paa Begæring af Barnets Forældre eller Børge kan udsætte Optagelsen i Skolen til det følgende Sommerhalvaars Begyndelse.

Efter den bestaaende Ordning er Tidspunktet for Undervisningspligtens Ophør for saa vidt sat i Forbindelse med Konfirmationen, som denne er en Betingelse for Udskrivningen, medens Opnaaelsen af 14 Aars Alderen inden Udgangen af April eller Udgangen af Oktober atter er en Betingelse for Konfirmationen henholdsvis om Foraaret eller om Efteraaret, fra hvilken sidste Bestemmelse Bistopperne dog under særlige Forhold kunne dispensere for et Tidrum af indtil 6 Maaned, jfr. Forordningen af 23de Marts 1827 § 1. I det foreliggende Forslag er — saaledes som ogsaa tidligere af Regeringen foreslaaet — 14 Aars Alderen fastsat som den bestemte, normale Altersgrænse, saaledes at Udskrivningen finder Sted ved Udgangen af det Skolehalvaar, i hvilket denne Alder er opnaaet, medmindre Barnet til dette Tidspunkt ikke har naaet Skolens Maal, da det i saa Fald vedbliver at være undervisningspligtigt indtil det fyldte 15de Aar. Denne sidste Bestemmelse er allerede hjemlet ved Lov af 2den Maj 1855 § 4; derimod har der ikke hidtil foreligget nogen udtrykkelig Bestemmelse som den i Paragraffens tredie Stykke foreslaaede om, at ogsaa Skolens Forpligtelse med Hensyn til Barnet ophører fra den nævnte Altersgrænse.

Medens man, som foran bemærket, ikke vil kunne tilraade at udelukke Muligheden af en Udskrivning i en tidligere Alder end den angivne, har man under Hensyn til de Forhold, hvorpaa en Afgang hertil først og fremmest maatte begrænses, troet at burde foreslaa denne begrænset til de Tilfælde, i hvilke et Barn i Sommerhalvaaret fylder 14 Aar, saaledes at Udskrivningen i dette Tilfælde vil kunne ske ved den foregaaende Forsaarsprøve. Der vil herved for de Forældre, der ikke kunne undvære Barnets Arbejdskraft eller det pefuniære Udbytte, som derigennem kan opnaas, kunne vindes den i saa Henseende betydningsfuldeste Tid af Aaret, hvorved desuden særlig skal bemærkes, at det med denne Begrænsning ikke er anset for

fornødent at kræve nogen kvalificeret Modenhed eller mere end almindelige Kundskaber som Betingelse for Udskrivningen, saaledes som det hidtil har været forlangt. Ad denne Vej vil Udskrivningen for den normale Alder formentlig kunne holdes inden for de rette af Forholdets Natur dannede Grænser.

Til § 2.

Som Grænse for det Antal Børn, der samtidig maa undervises i en Klasse, har man troet at burde foreslaa 35 saavel for Købstadskoler som for Skoler paa Landet, dog som Gennemsnit af Børneantallet i Skolens Klasser, saaledes at vel en Klasse kan have noget over det paagældende Antal, medens samtidig en anden Klasse har noget under dette. Man er herved gaaet ud fra, at en nøjagtig Deling af Børnene efter Klasseantallet ikke altid lader sig gennemføre. At det i og for sig vilde være til Gavn for Undervisningen, at Grænsen for Børneantallet blev sat endnu lavere, f. Eks. til 30, vil ikke kunne bestrides, men Endringerne i de bestaaende Forhold vilde blive for omfattende og vilde kræve saa betydelige Ofre dels til Nybygninger dels til Lønninger for de nye Lærerkæfter, at man i alt Fald ikke for Tiden tør foreslaa at gaa saa vidt. Det er i denne Henseende oplysende (Tabel I.), at Antallet af Skoler paa Landet med over 60 Børn, ved hvilke der kun virker een Lærer, for Tiden maa sættes til ca. 1,250, nemlig 600 paa Øerne og 650 i Sjælland. Ved at Grænsen sættes op til 70, synker Antallet til ca. 620, nemlig 300 paa Øerne og 320 i Sjælland, og vilde man endelig regne med over 80 Børn for hver Lærer, blev Antallet ca. 220, nemlig 100 paa Øerne og 120 i Sjælland. Medens saaledes Gennemførelsen af den i Lovforslaget stillede Fordring for Landets Vedkommende vilde nødvendiggøre en Forøgelse af Lærerkæfterne ved omtrent 600 Skoler, maa det antages, at de til Købstadskolerne stillede Fordringer kun i ringe Grad ville have en Forøgelse til Følge, jfr. Tabel II.

Samtidig med at Lovforslaget paa dette Omraade saaledes stiller væsentlig større Fordringer end Lov af 8de Marts 1856 § 1, har det med Hensyn til, naar Forpligtelsen til Forøgelse af Lærerkæfterne indtræder, for saa vidt lempet de hidtil gældende Bestemmelser, som dette for Fremtiden først vil ske, efter at den angivne Grænse i to efter hinanden følgende Aar har været naaet, hvorved man opnaar større Garanti for, at Stigningen af Børneantallet ikke er forbigaaende.

Med Hensyn til Valget af de Veje, ad hvilke Lærerkæfterne ved en Skole paa Lan-